

Zoznamka v modernej pustatine

Mary Cuff

4. novembra 2019 ✚ Spoločnosť

Facebook práve spustil novú zoznamovaciu aplikáciu, ktorá nás má „spájať“. Vzhľadom na zjavnú túžbu spoločnosti Facebook stať sa digitálnym jednotným kontaktným miestom pre svojich takmer tri miliardy používateľov, bol to z jeho strany nutný a logický krok. Táto najnovšia funkcia vyvolala okamžitú kritiku kvôli rizikám súvisiacich s možným únikom a zneužitím dát. Aplikácia nielenže sprostredkúva partnerov, ale jednou z jej kľúčových funkcií je takzvaný *Secret Crush* – zoznam ľudí z priateľov, s ktorými by dotyčný či dotyčná mohli tvoriť ideálny pár, a ktorý si používatelia sami vytvárajú. Ak ho/ju niektorá z tých osôb takisto pridá na svoj zoznam, aplikácia na to upozorní. No ak záujem bude jednostranný, táto informácia sa nikde neobjaví.

Nesčíselné množstvo dôverčivých používateľov zveruje Markovi Zuckerbergovi svoje tajné lásky, túžby, orientácie a srdcia. Čo na tom môže byť zlé?

Snaha Facebooku sprostredkovať vzájomnú medziľudskú komunikáciu je **symptómom zlyhávania modernej spoločnosti**, keď ide o nadväzovanie vzťahov ozajstnej lásky a romantiky. Kedykoľvek v konzervatívnych kruhoch príde reč na zoznamovanie, hneď sa ozve kritika (opodstatnená) na adresu prevládajúcej kultúry nezáväzného sexu, všeobecne prijímanej morálky a rozpadu tradičných rodových rolí. Hoci sexuálna revolúcia bola nesmierne deštruktívna, predsa jej nemožno všetko klásť za vinu. Nejde iba o to, že by kresťanských *single* bolo málo: aj keď ich je viac než dosť, často sú totálne neschopní nadväzovať vzťahy.

Väčšina z nás, ktorí chodíme do kostola, sotva poznáme ľudí, vedľa ktorých sedávame. Obvykle hneď po omši vstávame a utekáme domov. Hoci vďaka Eucharistii sme duchovne zjednotení, na všetkých ostatných úrovniach sme totálne izolovaní. Dôsledok? Mnoho správnych kresťanských mužov a žien, ktorí cítia povolanie k manželstvu, je uväznených v nechcenej osamelosti. Prečo? Pretože došlo k oslabeniu zdravých komunít – tradičných spoločenstiev.

Pred priemyselnou revolúciou žili ľudia vo štvrtiach, kde bývali rodiny, ktorých životy boli vzájomne prepojené. Morálka bola „hudobným podfarbením“ drámy spoločného života. T. S. Eliot nazval tradičnou spoločnosť, ktorá „vykonáva všetky tie bežné činy a dodržiava zvyky a zvyklosti, od najvýznamnejšieho náboženského rituálu po konvenčný spôsob pozdravenia cudzinca, vyjadrujúce pokrvnú príbuznosť ľudí „žijúcich na tom istom mieste“. Zo subsidiarity a miestnej solidarity vzišiel organický prístup k ľudskej komunikácii; ešte skôr než dievča stretlo svojho budúceho manžela, už vopred mohla o ňom veľa vecí predpokladať.

Romantické vzťahy sa ľahšie nadväzovali, pretože medzi mužmi a ženami – dokonca aj keď šlo o cudzincov –, už jestvovalo spoločenské puto.

Túto organickú jednotu priemyselná revolúcia rozbila. Extrémna mobilita narušila miestne obyčaje, pretože globálna pozornosť ignorovala regionálne osobitosti. Spoločný život na úrovni domácnosti bol rozbitý a atomizovaný sociálnym plánovaním, na ktoré mala rozhodujúci vplyv továrnska výroba a tovary, ktoré produkovala. Spoločnosť už nebola tkaninou, ktorej každé vlákno bolo súčasťou homogénneho a harmonického celku. Stala sa skôr šalátovým barom plným jednotlivcov, ktorí svoje potreby uspokojujú na „trhu“ verejnej voľby. V novej kultúrnej konfigurácii je jedinou sociálnou väzbou, ktorá sa od nás požaduje, minimum slušnosti.

Niet divu, že randenie v takomto prostredí je ťažké. Potenciálny nápadník sa musí postaviť proti základnej idei individualizmu a narušiť mechanizovaný chod sociálneho stroja. Bez spoločnej kultúry a spoločných zvyklostí je začínanie zmysluplného ľudského kontaktu späť s mnohými neistotami. Chtiac-nehtiac musíme znížiť obranyschopnosť nášho imunitného systému a dúfať, že to dobre dopadne, inak budeme donekonečna krúžiť okolo seba pri vágnych pokusoch o preniknutie medziľudskej hmly.

To je dôvod, prečo zoznamovacia aplikácia Facebooku nepochybne pritiahne milióny. Facebook sľubuje rozptýliť počiatočnú neistotu, prekračovať medziľudské bariéry a vyzdvihovať spoločné záujmy. Keď sa dvaja ľudia zveria Facebooku, že majú záujem jeden o druhého, Facebook im uľahčí nadviazanie vzájomného kontaktu. K údajom v *Secret crushes* už nie je možné sa dostať. J. Alfred Prufrock si môže byť istý, že ak sa odváži narušiť izoláciu moderného vesmíru, slečna neodpovie: „To vôbec nie je to, čo som mala na mysli“: veď on sa jej páčil už na Facebooku.

Keď však necháme algoritmy pracovať za nás, podporujeme paralýzu modernej osamelosti. Moderný človek zistil, že je strašne osamelý a priemyselná technológia (ktorá je v prvom rade zodpovedná za túto izoláciu) mu prisľúbila digitálnu spoločnosť. Správy o duševnom zdraví sú však usvedčujúce: „sociálne“ médiá nás robia antisociálnymi. Je to placebo, ktoré zakrýva našu izoláciu, aj keď vyplňa náš čas a odvádza našu pozornosť od zmysluplnej ľudskej komunikácie v tom, čo ešte zostalo z našich miestnych spoločenstiev. Hoci sa Silicon Valley rozplýva od nadšenia nad tým, ako sme všetci „spojení“, izolácia sa prehlbuje.

Facebook ostýchavcom všade ponúka pohodlie. Sociálne zručnosti? Nie sú potrebné! Pri hľadaní lásky už nie je potrebná odvaha. Riziko a odvaha sú však nevyhnutnými predpokladmi akéhokoľvek hlbokého vzťahu, najmä romantického. Dámy na celom svete určite dostanú „lajky“ a DM od „mužov bez hrude“, ale sú to tí praví muži, s ktorými by chceli chodiť?

Zoznamovanie je v modernom svete bolestne ťažké, najmä pre veriacich katolíkov, hoci nie preto, žeby nikto nebol naokolo. Naopak, naokolo je množstvo ľudí. Napríklad v kampuse školy vo Washingtone, DC, kde pracujem, je veľa mužov a žien, ktorí sa nielenže poznajú, ale jedného dňa by aj chceli uzavrieť manželstvo. Avšak mnohým z nich chýba odvaha postaviť sa proti anonymnej atomizácii a odvážne obnovovať skutočné spoločenstvo. Zoznamka a manželstvo sa stali zasneným abstraktným – dobrým nápadom -, ale len málokto pre to niečo konkrétne v skutočnosti robí. Nie je to len preto, že muži už nie sú mužmi a ženy už nie sú ženami: je to preto, že spoločnosť už nie je ľudská.

Aplikácia na zoznamovanie na Facebooku zjavne nie je príčinou, aj keď vystihuje našu neutešenú situáciu. Aké je riešenie? Rozhodne nie robotický dohadzovač. Kresťania sa musia postaviť proti hypnotickému nutkaniu modernej anonymity, najmä v oblasti randenia a nadväzovania vzťahov. Slobodní

muži a ženy by mali vážne brať výzvu na povolanie k manželstvu a odvážne narušiť status quo so všetkou z toho vyplývajúcou trápnosťou, bolesťou a neistotou.

Táto bolesť však nemusí byť bez istoty zisku. My, ostatní kresťania, sa musíme starať o zdravé miestne komunity, ktoré pomáhajú pri hľadaní manželského partnera. Mám sympatickú priateľku, ktorá sa ocitla ako jediná mladá žena v študijnej skupine sponzorovanej farnosťou venujúcej sa štúdiu teológie tela Jána Pavla II. Ako sa to skončilo? Ak si myslíte to, čo väčšina, tak sa mýlite. Túto dokonalú kandidátku obklopenú dvadsiatimi mladými mužmi, z ktorých sa s veľkou pravdepodobnosťou všetci chceli ženiť, ani jeden nepozval na rande.

Kde boli „dotieravé staré dámy“, ktoré by im to povedali narovinu? Kde bol ten príliš úprimný monsignor? V roku 1919 by boli mali plné ruky práce. V roku 2019 sa katolíci o svojich mladých už nestarajú.

Povolanie k manželstvu je v kríze; to je jasné. Každý veriaci kresťan s tým však môže práve teraz niečo urobiť. Aj keď sami nedokážeme poraziť sexuálnu revolúciu a jej príšerné účinky, na lokálnej úrovni môžeme ľudstvu pomôcť vyjsť z modernej izolácie a anonymity – uzatváraním zdravých a svätých manželstiev.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zoznamka-v-modernej-pustatine/>